

I

Zdrowie i opieka społeczna

31 → 46

I. Zdrowie i opieka społeczna

1

Zdrowie

2

Opieka społeczna

1 Zdrowie

1 | Lecznictwo otwarte

Opieka ambulatoryjna

Ambulatoryjna opieka zdrowotna polega na wykonywaniu usług zdrowotnych w przychodniach lub ośrodkach zdrowia dla osób, które nie potrzebują całodobowych lub całodziennych świadczeń medycznych, a przede wszystkim są to:

- ambulatoryjne świadczenia zdrowotne udzielane przez lekarza pierwszego kontaktu,
- ambulatoryjne świadczenia zdrowotne udzielane przez lekarza specjalistę,
- świadczenia pielęgniarskie.

Powyższe świadczenia udzielane były na podstawie umów z Narodowym Funduszem Zdrowia. Niezależnie od tego w Mieście działało ok. 2 tysięcy prywatnych gabinetów lekarskich, które nie miały w 2003 r. zawartych umów z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Wszystkie podmioty, świadczące usługi z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej w ramach umów z Kasami Chorych na terenie Miasta Krakowa, zabezpieczają opiekę w godzinach nocnych i w dni świąteczne poprzez dyżury własne lub zlecenie jej najbliższemu Oddziałom Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego lub Prywatnemu Pogotowiu Ratunkowemu ScanMed.

Tabela I.1. Wykaz ilościowy zakładów opieki zdrowotnej świadczących ambulatoryjne usługi medyczne w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego w 2003 roku, w rozbiciu na cztery były dzielnice miasta Krakowa

Rodzaj usług	Krowodrza	Nowa Huta	Podgórze	Śródmieście	Kraków
Podstawowa opieka zdrowotna – gabinety lekarskie	22	20	24	15	81
Podstawowa opieka zdrowotna – usługi pielęgniarsko-położnicze	9	12	1	10	32
Medycyna szkolna – usługi pielęgniarskie	1	1	0	1	3
Stomatologia	19	8	13	16	56
Specjalistyczna opieka ambulatoryjna – gabinety lekarskie	45	43	28	48	164
Ogółem	96	84	66	90	336

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

I. Zdrowie i opieka społeczna

1 2 | Lecznictwo zamknięte

Tabela I.2. Placówki lecznictwa zamkniętego – informacja ogólna.

Wyszczególnienie	Szpitale ogólne – publiczne				Szpital Specjalistyczny im. J. Babińskiego		Zakłady ogólne niepubliczne		Publiczne i niepubliczne zakłady opiekuńczo-lecznicze, hospicja	
	ogółem		w tym miejskie ¹		2002	2003	2002	2003	2002	2003
	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003
Ilość ² – stan 31.XII	15	14	3	3	1	1	9	8	5	9
Ilość łóżek – stan 31.XII	5639	5526	1220	1187	836	836	256	282	181	777
Zatrudnienie ³										
lekarze	1606 ⁴	1573 ⁴	303 ⁴	272 ⁴	72	62	68 ⁴	99 ⁴	8 ⁴	19 ⁴
stomatolodzy	8 ⁴	8 ⁴	–	–	–	–	–	–	–	–
pielęgniarki i położne	4327 ⁴	4355 ⁴	845 ⁴	846 ⁴	316	322	160 ⁴	175 ⁴	74 ⁴	198 ⁴
Ilość pacjentów ⁵	184 044	181 954	44 033	44 232	9958	9802	14 972	14 714	796	1673
Średni okres pobytu w szpitalu	8,9	8,7	8,0	7,7	30,1	29,6	4,7	5,8	64,4	157,1

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

- zakłady, których organem założycielskim jest Miasto Kraków na prawach powiatu: Szpital Specjalistyczny im. S. Żeromskiego, Szpital Miejski Specjalistyczny im. G. Narutowicza, Zakład Opiekuńczo-Leczniczy,
- wykazano liczbę szpitali i zakładów opieki zdrowotnej z oddziałami szpitalnymi,
- pełnozatrudnieni na umowy o pracę w szpitalach jako jednostce organizacyjnej stan w dniu 31.XII,
- łącznie z pełnozatrudnionymi na umowy cywilno prawne,
- bez ruchu międzyoddziałowego.

Tabela I.3. Ilość łóżek w placówkach lecznictwa zamkniętego w Krakowie.

Lp.	Nazwa jednostki, adres	Ilość łóżek stan 31.XII.2002	Ilość łóżek stan 31.XII.2003	Organ założycielski
Publiczne szpitale ogólne i psychiatryczne				
1.	Szpital Specjalistyczny im. J. Dietla – Kraków, ul. Skarbowa 4	320	320	samorząd wojew.
2.	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. L. Rydygiera – Kraków, os. Złota Jesień 1	790	762	samorząd wojew.
3.	Krakowski Szpital Specjalistyczny im. J. Pawła II – Kraków, ul. Prądnicka 80	548	548	samorząd wojew.
4.	Wojewódzki Szpital Okulistyczny – Kraków, ul. Dożynkowa 61	120	120	samorząd wojew.
5.	SPZOZ Krakowski Szpital Reumatologii i Rehabilitacji – Kraków, ul. Focha 33	51	51	samorząd wojew.
6.	Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. św. Ludwika – Kraków, ul. Strzelecka 2/4	145	145	samorząd wojew.
7.	Krakowskie Centrum Rehabilitacji – Kraków, ul. Modrzewiowa 22	100	100	samorząd wojew.
8.	Okręgowy Szpital Kolejowy SPZOZ – Kraków, ul. J. Lea 44	185	165	samorząd wojew.
9.	Szpital Specjalistyczny im. J. Babińskiego SPZOZ – Kraków, ul. Babińskiego 29	846	836	samorząd wojew.

10.	Szpital Miejski Specjalistyczny im. G. Narutowicza – Kraków, ul. Prądnicka 35–37	506	469	Miasto Kraków
11.	Szpital Specjalistyczny im. S. Żeromskiego SPZOZ – Kraków, os. Na Skarpie 66	694	686	Miasto Kraków
12.	Zakład Opiekuńczo-Leczniczy – Kraków, ul. Wielicka 267	20	32	Miasto Kraków
13.	Uniwersytecki Szpital Dziecięcy – Kraków, ul. Wielicka 265	567	580	Uniwersytet Jagielloński
14.	Szpital Uniwersytecki – Kraków, ul. Strzelecka 3/5	1323	1328	Uniwersytet Jagielloński
15.	Centrum Onkologii Instytut im. M. Skłodowskiej-Curie – Kraków, ul. Garncarska 11	220	220	Rada Ministrów
RAZEM publiczne		6435	6362	
w tym miejskie		1220	1187	
Niepubliczne zakłady opieki stacjonarnej – ogólne i psychiatryczne				
1.	Szpital Zakonu O.O. Bonifratrów im. J. Grandego – Kraków, ul. Trynitarcka 11	135	135	konwent zakonu
2.	ZOZ „Centrum Medyczne Nowa Huta” sp. z o.o. – Kraków, ul. Ujastek 3	25	25	spółka z o.o.
3.	FEMINA Prywatne Centrum Diagnost.-Operacyjne Ginek.-Położnicze, Kraków, ul. Warowna 113	11	11	spółka cywilna
4.	Niepubl. ZOZ Specjalistyczne Gabinety Lekarskie POPIELA – Kraków, os. Witkowice Nowe 53	3	3	spółka z o.o.
5.	Prywatna Klinika SPES sp. z o.o. – Kraków, ul. Królowej Jadwigi 15	11	10	spółka z o.o.
6.	Niepubl.ZOZ Centrum Chirurgiczne Nowa Huta sp. z o.o Kraków, ul. Ujastek 3	16	16	spółka z o.o.
7.	Prywatny Szpital Położniczo-Ginekol. sp. z o.o. Kraków, ul. Ujastek 3	36	32	spółka z o.o.
8.	Niepub. ZOZ Szpital na Siemiradzkiego im. r.Czerwiakowskiego – Kraków, ul. Siemiradzkiego 1	–	50	spółka z o.o.
9.	Ośrodek Rehabilitacyjno-Readaptacyjny DOM MONARU – Kraków, ul. Suchy Jar 4	85	85	fundacja
10.	Ośrodek Leczniczo-Rehabilitacyjny dla osób uzależnionych MONAR – Kraków, ul. Suchy Jar 4a	15	15	fundacja
11.	Ośrodek Rehabilitacyjno-Readaptacyjny dla osób uzależnionych z nawrotami choroby DOM GWAN – Kraków, ul. Nadbrzezie 25	32	32	fundacja
RAZEM niepubliczne		369	414	

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

System państwowego Ratownictwa Medycznego

System państwowego Ratownictwa Medycznego składa się z Centrum Powiadamiania Ratunkowego (CPR), które jest zintegrowanym stanowiskiem dyspozytorskim usytuowanym w strukturze powiatowej administracji zespolonej, działającym w ramach powiatowych centrów ratownictwa i reagowania kryzysowego, Szpitalnych Oddziałów Ratunkowych oraz zespołów wyjazdowych.

Utworzenie CPR jest jednym z etapów budowania jednolitego krajowego systemu ratownictwa medycznego. Centrum Powiadamiania Ratunkowego tworzy się w celu poprawy parametrów operacyjnych przeprowadzonej akcji ratowniczej w tym obniżenia kosztów związanych z przekazy-

I. Zdrowie i opieka społeczna

waniem informacji, skrócenia czasu powiadamiania jednostek ratunkowych, dojazdu do miejsca zdarzenia, właściwego doboru sił i środków niezbędnych do skutecznego prowadzenia działań ratowniczych.

W dniu 26 sierpnia 2003 r. podpisane zostało porozumienie w sprawie objęcia zasięgiem działania Centrum Powiadamiania Ratunkowego obszaru Powiatu Krakowskiego. Wcześniej, w dniu 8 lipca 2003 r. Miasto Kraków podpisało porozumienie z Krakowskim Pogotowiem Ratunkowym w sprawie podjęcia działań zmierzających do utworzenia i organizacji CP r. W dniu 3 listopada 2003 r. Miasto Kraków zawarło z Pogotowiem umowę na modernizację i przystosowanie lokali do potrzeb CPR, przeznaczając z budżetu kwotę w wysokości 300 tys. złotych.

Jednostki, w których w 2003 roku istniały Szpitalne Oddziały Ratunkowe to: Szpital Specjalistyczny im. St. Żeromskiego, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. L. Rydygiera SPZOZ, Szpital Miejski Specjalistyczny im. G. Narutowicza, Uniwersytecki Szpital Dziecięcy, Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SPZOZ. Szpital Zakonu Bonifratrów św. Jana Grandego, Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. św. Ludwika, Krakowski Szpital Reumatologii i Rehabilitacji.

Nazwa jednostki	Liczba osób którym udzielono świadczeń medycznych									
	z liczby ogółem									
	ogółem	w ambulatorium		w miejscu wypadku		w tym				
		w domu (zachorowania)	Razem	w tym dzieci 0-14	Razem	w pracy	w domu	w ruchu ulicznym – drogowym	inne	z rub r. 5 dzieciom w wieku 0-14
Szpital Specjalistyczny im. S. Żeromskiego cały 2003 r.	13 822	5952	5076	343	2920	102	1368	1324	0	265
Krakowskie Pogotowie Ratunkowe cały 2003 r.	80 632	42 858	33 803	9228	3971	79	2695	1197	0	590
Razem:	94 454	48 810	38 879	9571	6891	181	4063	2521	0	855
II półrocze 2003 pozostałe dane ze szpitali położonych na terenie Krakowa										
5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SPZOZ	1243	0	1225	6	18	0	13	5	0	1
Szpital Specjalistyczny im. Józefa Dietla	1764	0	1764	0	0	0	0	0	0	0
Szpital Zakonu Bonifratrów św. Jana Grandego	1508	0	1508	0	0	0	0	0	0	0
Szpital Miejski Specjalistyczny im.G.Narutowicza	4872	0	4872	643	0	0	0	0	0	0
Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. św. Ludwika	1159	0	1159	1102	0	0	0	0	0	0
Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Ludwika Rydygiera	19 899	0	19 899	604	0	0	0	0	0	0
Uniwersytecki Szpital Dziecięcy	265	0	265	250	0	0	0	0	0	0
Krakowski Szpital Reumatologii i Rehabilitacji	2	0	0	0	2	0	0	2	0	0
Razem:	30 712	0	30 692	2605	20	0	13	7	0	1
Ogółem II półrocze 2003 r.	75 122	25 703	45 832	8619	3587	104	2047	1436	0	458

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

Miasto Kraków corocznie podejmuje działania zmierzające do przygotowania i wdrożenia zgodnie z bieżącymi możliwościami finansowo – organizacyjnymi uwarunkowanych epidemiologicznie programów profilaktyki i promocji zdrowia dla Mieszkańców Miasta Krakowa w ramach Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia „Zdrowy Kraków”. Programy te opracowywane są w oparciu o konsultacje merytoryczne przeprowadzane przez konsultantów wojewódzkich w poszczególnych dziedzinach medycyny. Jednostkami realizującymi programy są jednostki ochrony zdrowia w Krakowie, wyłonione w drodze konkursu ofert, które swoją bazą osobową i materialną, doświadczeniem oraz możliwościami spełniają niezbędne kryteria do realizacji programów profilaktycznych. Dodatkowo działania prozdrowotne w Mieście realizowane są w ramach programów Dzielnicowych oraz Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W ramach realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia „Zdrowy Kraków 2003” Miasto Kraków zrealizowało świadczenia zdrowotne dla 65 000 mieszkańców Miasta Krakowa za kwotę 2 230 000 zł, w tym:

- Wydział Spraw Społecznych UMK: 2 080 000 zł
- Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska: 150 000 zł

Tabela I.5. Realizacja świadczeń w poszczególnych programach profilaktycznych.

Realizowane Programy:	Liczba zrealizowanych świadczeń	Liczba osób skierowanych do dalszego leczenia	Koszt programu (zł)
Program profilaktyki miażdżycy i cukrzycy typu 2	24 414	–	757 120
Program badań przesiewowych wczesnego rozpoznawania raka piersi	5548	253	307 840
Program profilaktyki raka szyjki macicy	9610	275	224 640
Program profilaktyki raka gruczołu krokowego	2990	329	99 840
Program profilaktyki raka jelita grubego	1127	70	124 800
Program profilaktyki wad postawy			
– część A	7186	4000	120 760
– część B	975	100	
Program profilaktyki narządów ruchu	1055	–	37 440
Program profilaktyki astmy			
– część A	1570	134	75 000
– część B	685	100	41 600
Program profilaktyki POCHP	5104	1407	153 920
Program profilaktyki tarczycy	1310	228	58 240
Program profilaktyki próchnicy	2997	–	114 400
Program profilaktyki dla dzieci niepełnosprawnych	1000	–	114 400

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

W celu pełnej realizacji zadań z zakresu ochrony zdrowia Rada Miasta Krakowa przyjęła w dniu 3 grudnia 2003 r. uchwałę w sprawie Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia „Zdrowy Kraków 2004–2006”, która stanowi rozwinięcie polityki zdrowotnej Miasta do końca bieżącej kadencji samorządu. MPOZ powstał w oparciu o grupę ekspertów – konsultantów z określonych dziedzin medycyny oraz w oparciu o przeprowadzoną w okresie maj – wrzesień dwukrotną konsultację z podmiotami realizującymi zadania z zakresu zdrowia publicznego m.in. organy administracji publicznej, publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, samorządy zawodów medycznych, stowarzyszenia i instytucje skupiające zawody medyczne, konsultantów wojewódzkich z danych dziedzin medycyny. MPOZ określa podstawowe potrzeby, cele oraz metody ich realizacji w zakresie dostępności i potrzeb zdrowotnych mieszkańców Miasta Krakowa i jest uszczegółowieniem Wojewódzkiego Programu Ochrony Zdrowia z uwzględnieniem kompetencji samorządu Miasta Krakowa.

Jednym z najistotniejszych zadań z zakresu ochrony zdrowia dla Miasta było w roku 2003 zapewnienie dostępności do świadczeń zdrowotnych poprzez właściwą i kompleksową gospodarkę lokalami użytkowymi przeznaczonymi na realizację świadczeń zdrowotnych. Efektem realizacji wyżej określonych zadań było Zarządzenie PMK Nr 1190/2003 z dnia 5.09.2003 r. w sprawie zasad gospodarowania lokalami użytkowymi przeznaczonymi na realizację świadczeń zdrowotnych. Powyższy dokument zastąpił i ujedynolicił obowiązujące dotychczas zasady dotyczące najmu lokali dla niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz potwierdził preferencje czynszowe dla wyżej wymienionych podmiotów sektora publicznego realizujących zadania o charakterze publicznym.

1 4 | Profilaktyka uzależnień

Na realizację zadań ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GPPiRPA) w roku 2003 przeznaczono kwotę 13 070 300 zł, natomiast wykorzystano 12 572 937 zł (96,19%).

Działania prowadzone w ramach GPPiRPA ujęto w poniższe grupy tematyczne:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu:
 - zawarto umowy z wybranymi placówkami na udzielanie dodatkowych usług zdrowotnych na kwotę 1 486 970 zł (Kasa Chorych nie finansuje wystarczającej ilości świadczeń w ww. zakresie),
 - dofinansowano działalność telefonów zaufania i informacyjnych na kwotę 163 184 zł.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, w tym:
 - poprzez pomoc realizowaną w ramach usług udzielanych przez placówki lecznicze, których programy zostały wybrane w publicznych konkursach ofert.
 - za pośrednictwem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, gdzie udzielana była pomoc instytucjonalna rodzinom, w których występują problemy alkoholowe. W ramach GPPiRPA przekazano do MOPS kwotę 1 393 790 zł.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży:
 - Środki w wys. 701 798 zł rozdysponowano pomiędzy 213 placówek (szkoły samodzielne i zespoły szkół), dzięki czemu szkolnymi programami profilaktycznymi objęto uczniów, rodziców i nauczycieli wszystkich krakowskich szkół samorządowych.
 - W ramach GPPiRPA Wydział Edukacji i Kultury UMK zorganizował akcję „Lato w mieście 2003”. Swój udział w przedsięwzięciu zgłosiło 86 szkół, które otrzymały dofinansowanie w łącznej wysokości 178 777 zł.
 - Wydział Spraw Społecznych UMK zlecił realizację dodatkowych działań psychoterapeutycznych i profilaktycznych w ramach GPPiRPA na kwotę 156 927 zł.
 - od 23 czerwca do 20 grudnia 2003 r. w ośmiu szkołach na terenie Krakowa prowadzony był program codziennych, popołudniowych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży „Młody Las”. Koszt programu 551 476 zł.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:
 - w ramach Gminnego Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi rozdysponowano w formie grantów i kontraktów środki finansowe w wysokości 2 043 357 zł w tym na działalność klubów abstynenckich przeznaczono 72 600 zł.
 - w ramach realizacji profilaktycznej strategii alternatyw, dofinansowano działalność uczniowskich i parafialnych klubów sportowych na kwotę 737 375 zł.
5. Obsługa Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interwencyjnego i Punktu Konsultacyjnego przy Izbie Wyrzeźwieni w Krakowie, współpraca z Policją i służbami miejskimi.

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krakowie (MKRPA) zebrała się na 15 posiedzeniach plenarnych i 27 zespołach problemowych, członkowie Komisji pełnili dyżury w Zespole Interwencyjnym – przyjęto 522 osoby,
- Punkt Konsultacyjny przy Izbie Wyrzeźwierni przeprowadził 1476 rozmów informu­jąco-moty­wujących z klientami Izby.
- Straż Miejska Miasta Krakowa otrzymała 5000 zł na utrzymanie alkometrów.

6. Ograniczanie dostępności do alkoholu.

- łącznie wydano 2263 zezwolenia na sprzedaż alkoholu w sklepach i 2 565 zezwoleń w lokalach gastronomicznych,
- przeprowadzono łącznie 881 kontroli i wizji placówek prowadzących obrót napojami alkoholowymi.

Tabela I.6. Liczba zarejestrowanych pacjentów, u których zdiagnozowano uzależnienie od alkoholu, współuzależnienie i uzależnienie od substancji psychoaktywnych w placówkach służby zdrowia w Krakowie w 2003 r.

Placówka lecznicza	Uzależnienie od alkoholu		Współuzależnienie		Uzależnienie od substancji psychoaktywnych	
	liczba pacjentów zarejestrowanych		liczba pacjentów zarejestrowanych		liczba pacjentów zarejestrowanych	
	w tym po raz pierwszy ogółem w 2003		w tym po raz pierwszy ogółem w 2003		w tym po raz pierwszy ogółem w 2003	
NZOZ Małopolskie Centrum Profilaktyki i Leczenia Uzależnień, ul. Krakowska 39	21	11	411	271	503	253
NZOZ Zakład Opiekuńczo-Lecznicy „Czwórka”, os. Młodości 9	566	240	182	38	13	8
SNZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnień, ul. Radzikowskiego 29	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
NZOZ Nowohuckie Centrum Psychoterapii i Terapii Uzależnień „Pema”, os. Kolorowe 21 (b. „SANITAS”)	558	299	192	133	18	7
NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień „Anna”, ul. Teligi 8/2	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
NZOZ „Dobrej Nadziei”, ul. Teligi 8, ul. Batorego 3	422	341	1285	1032	9	2
NZOZ Poradnia Zdrowia Psychicznego i Uzależnień „PRO-VITA”, ul. Estery 6	692	181	281	164	b.d.	b.d.
NZOZ Ośrodek Leczniczo-Rehabilitacyjny dla Uzależnionych, ul. Suchy Jar 4a	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
ZOZ MSWiA, ul. Kronikarza Galla 25	150	25	30	15	b.d.	b.d.
SPOZ Wojewódzka Przychodnia Odwykowa Szpitala Specjalistyczny im. J. Babińskiego, ul. Babińskiego 29	822	488	65	36	11	3
Zakładowa Przychodnia Lekarsko-Rehabilitacyjna przy PSI „Ochrona Zdrowia”, ul. Górników 13	142	29	157	38	7	b.d.
NZOZ Krakowskie Centrum Terapii Uzależnień, ul. Wielicka 73	1086	613	865	506	9	5
łącznie	4459	2227	3468	2234	570	278

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

1 5 | Izba wytrzeźwień

Informacje ogólne

Koszty działalności Izby Wytrzeźwień w 2003 roku ogółem wyniosły 1 956 398 zł.

Izba otrzymała dotację w kwocie: 263 640 zł, z czego:

→ 173 640 zł na działalność Punktu Konsultacyjnego,

→ 90 000 zł na działalność podstawową.

Ogółem w 2003 r. Izba Wytrzeźwień odnotowała 5917 klientów na ogólną liczbę 9091 pobyków.

Tabela I.7. Informacje ogólne dotyczące Izby Wytrzeźwień

	2002	2003
ilość zatrudnionych (etaty)	32	40,54
ilość pobyków	7788	9091
ilość klientów	5464	5917
średni koszt pobytu	286,7	286,7
ściągłość należności	38%	32%
Struktura społeczna populacji klientów według pobyków		
bezrobotni	5560	6781
pracujący	910	960
emeryci i renciści	977	1024
uczniowie i studenci	341	326
Wielokrotność pobyków		
1 pobyt	4447	4631
2 pobyty	2845	3018
3 i więcej pobyków	496	565
Przyczyny doprowadzenia do Izby		
wywołanie zgorszenia w miejscu publicznym	3558	4210
zagrożenie zdrowia lub życia własnego	5361	5450
zagrożenie zdrowia lub życia osób trzecich	3707	4014
Punkt Konsultacyjny		
informacje o placówkach	4418	5160
rozmowy motywacyjne	1161	1585
skierowania do placówek	397	558
porady dla bliskich	518	633
porady telefoniczne	294	405

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

Plan wydatków MOPS wg stanu na 01.01.2003 wynosił 103 469 713 zł. W ciągu roku budżet uległ zwiększeniu o kwotę 14 514 514 zł. Plan wydatków MOPS według stanu na 31.12.2003 r. wyniósł 117 984 277 zł.

W związku z realizacją zadań pracownicy socjalni MOPS 75 539 razy rozpoznawali sytuacje bytowo-klientów środowisku. Łącznie wydano 121 153 decyzje administracyjne oraz 406 skierowań. W 2003 roku pracownicy MOPS udzielili pomocy finansowej 3533 osobom starszym, 6988 osobom niepełnosprawnym, 6314 osobom bezrobotnym, 7148 osobom z rodzin w tym wielodzietnym i niepełnym, 1334 dzieciom pozbawionym opieki oraz 848 osobom bezdomnym.

W roku 2003 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania własne i zlecone z zakresu pomocy społecznej.

Zadania własne Gminy

W celu zaspokojenia podstawowych potrzeb osób i rodzin starających się o udzielenie pomocy w roku 2003 r. MOPS realizował m.in. następujące formy wsparcia w ramach zadań własnych:

- posiłek dla dorosłych – z tej formy pomocy skorzystało 1850 osób na łączną kwotę 1 116 927 zł.
- posiłek dla dzieci – zostało dożywionych 4702 dzieci w okresie nauki w szkołach podstawowych i gimnazjalnych. Łączna kwota wydatkowana na realizację pomocy wyniosła 1 894 272 zł.
- świadczenie usług opiekuńczych – w 2003 roku zrealizowano 819 009 godzin usług opiekuńczych. Łącznie wydatkowano kwotę 5 399 093 zł.
- pomoc finansowa na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego np. pożar mieszkania – z pomocy skorzystało 46 osób na łączną kwotę 25 017 zł.
- w ramach lokalnego programu dofinansowania wydatków mieszkaniowych przyznano 11 951 świadczeń 1574 rodzinom na kwotę 2 734 800 zł.
- wypłacono 46 658 świadczeń w formie zasiłków celowych na łączną kwotę 4 356 924 zł, z czego m.in. 14 789 świadczeń w formie zasiłku celowego na żywność (1 308 511 zł), 13 252 świadczenia w formie zasiłku celowego na mieszkanie (np. dofinansowanie do wydatków na energię elektryczną, gaz) na kwotę 1 207 699 zł, 3677 świadczeń w formie zasiłku celowego na leki na kwotę 243 779 zł.
- wypłacono 168 366 dodatków mieszkaniowych na kwotę 26 567 131 zł.
- wypłacono 8711 świadczeń na utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej.
- wypłacono łącznie 3750 świadczeń na pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki dla usamodzielnionych wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych na kwotę 1 804 015 zł.

Zadania zlecone Gminy

Osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu inwalidztwa bez zabezpieczenia emerytalno-rentowego udzielano pomocy w ramach zadań zleconych m.in. w formie:

- rent socjalnych – z pomocy skorzystało 3717 osób na kwotę 11 909 723 zł (z uwagi na zmianę przepisów renty socjalne wypłacane były przez MOPS do końca września 2003 r.)
- zasiłków stałych wyrównawczych – z rzeczonych pomocy skorzystało 3378 osób – łączna kwota przyznana na realizację pomocy wyniosła 10 974 670 zł.

Ponadto udzielono pomocy 516 osobom rezygnującym z pracy w celu opieki nad dzieckiem wymagającym stałej, bezpośredniej opieki i pielęgnacji na kwotę 2 196 659 zł, a 328 osobom przyznano zasiłek okresowy gwarantowany – na kwotę 1 084 839 zł, wypłacono 26 233 świadczenia w formie zasiłku rodzinnego i pielęgnacyjnego na kwotę 2 739 997 zł, ponadto 182 osoby z zaburzeniami psychicznymi zostało objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi, na co wydatkowano kwotę 485 095 zł.

Zadania ze środków PFRON

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również zadania finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Z zakresu rehabilitacji społecznej w 2003 roku MOPS rozpatrywał wnioski osób niepełnosprawnych o dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.

Do 31.12.2003 r. przyznano 2383 dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych i 826 ich opiekunów. Koszt dofinansowania wyniósł 1 399 589 zł.

MOPS przekazywał dotacje na prowadzenie 11 warsztatów terapii zajęciowej dla 382 niepełnosprawnych osób. Dwa z nich zostały utworzone w 2003 roku. Całkowity koszt działalności warsztatów terapii zajęciowej wyniósł 4 690 370 zł.

Z zakresu rehabilitacji zawodowej w części dot. zwrotu kosztów organizacji nowych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych MOPS przekazał środki pracodawcom, którzy utworzyli 3 nowe stanowiska pracy dla 4 osób niepełnosprawnych. Koszt tego zadania wyniósł 66 000 zł. Wydatki te zostały poniesione w ramach rozliczenia umów z roku 2002. Z tytułu zwrotu kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne MOPS poniósł wydatek w wysokości 1 272 710 zł.

Ponadto w 2003 roku MOPS zawarł umowę z jednym pracodawcą w zakresie zwrotu kosztów przystosowania 1 stanowiska pracy dla dwóch osób niepełnosprawnych na kwotę 55 000 zł.

W 2003 roku Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wydał 11 583 orzeczeń, w tym 9122 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności oraz 2461 orzeczeń o niepełnosprawności; należy zaznaczyć, że w całym 2002 roku wydano tylko 5637 orzeczeń.

Tak radykalny wzrost liczby wydawanych orzeczeń, możliwy z uwagi na wzrost dotacji Wojewody na to zadanie zlecone, pozwolił na zrealizowania wszystkich zaległych wniosków z 2002 roku, a w konsekwencji wpłynął na skrócenie okresu oczekiwania na wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w I półroczu 2003 r. z 10 do 6 miesięcy, a w przypadku orzeczeń o niepełnosprawności dzieci nawet do 3 miesięcy. W drugim półroczu 2003 r. składane wnioski rozpatrywane były w terminie nie dłuższym niż 4 miesiące od chwili ich złożenia.

Pomoc rodzinom

Pomoc rodzinom realizowana jest poprzez pomoc finansową, poradnictwo specjalistyczne oraz szeroko rozumianą pracę socjalną z indywidualnym klientem i jego rodziną. Uzupełnieniem standardowych i wymaganych przez ustawę działań jest inicjowanie i podejmowanie współpracy z instytucjami i organizacjami realizującymi zadania związane z szeroko rozumianą pomocą osobom korzystającym również z pomocy społecznej

Z różnych form pomocy udzielanej na podstawie ustawy o pomocy społecznej skorzystało 34 443 gospodarstw domowych (rodzin) w tym jedynie pracą socjalną objętych zostało 12 540 rodzin.

Tabela I.8. Przyczyny udzielania pomocy z funduszy pomocy społecznej w latach 2002–2003

Powód trudnej sytuacji życiowej	2002			2003		
	liczba gospodarstw domowych	łączna kwota udzielonej pomocy (zł)	Średnia wartość pomocy na gospodarstwo domowe	liczba gospodarstw domowych	łączna kwota udzielonej pomocy (zł)	Średnia wartość pomocy na gospodarstwo domowe
ogółem	29 865 100,00%	61 695 123 100,00%	2066	21 903 100,00%	51 870 103 100,00%	
sieroctwo:	765 2,56%	8 588 851 13,92%	11 227	888 4,05%	8 742 905 14,17%	9846
bezdolność:	663 2,22%	1 049 126 1,70%	1582	848 3,87%	1 441 417 2,34%	1700
potrzeba ochrony macierzyństwa:	701 2,35%	757 115 1,23%	1080	641 2,93%	694 160 1,13%	1083
bezrobocie:	5560 18,62%	6 169 971 10,00%	1110	5804 26,50%	7 044 979 11,42%	1214
upośledzenie fizyczne lub umysłowe:	6540 21,90%	17 857 193 28,94%	2730	9393 42,88%	24 077 357 39,03%	2563
długotrwała choroba:	8290 27,76%	13 092 844 21,22%	1579	7287 33,27%	8 864 519 14,37%	1216
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychow.	4560 15,27%	6 037 434 9,79%	1324	4885 22,30%	9 277 422 15,04%	1899
rodziny niepełne:	4040 13,53%	4 572 114 7,41%	1132	3632 16,58%	4 813 651 7,80%	1325
wielodzietność:	782 2,62%	1 867 927 3,03%	2389	725 3,31%	1 726 641 2,80%	2382
alkoholizm:	882 2,95%	1 532 708 2,48%	1738	956 4,36%	1 840 358 2,98%	1925
narkomania:	107 0,36%	67 185 0,11%	628	120 0,55%	183 354 0,30%	1528
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego:	154 0,52%	102 655 0,17%	667	180 0,82%	94 906 0,15%	527
kłęska żywiołowa lub ekologiczna:	0 0,00%	0 0,00%	0	0 0,00%	0 0,00%	0

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

Tabela I.9. Problemy krakowskich rodzin w latach 2002–2003

problem	2002	% wszystkich rodzin	dynamika 02/01 (w %)	2003	% wszystkich rodzin	dynamika 03/02 (w %)
alkoholizm	882	3,07%	97%	956	2,78%	108%
narkomania	107	0,37%	105%	120	0,35%	112%
przestępczość	91	0,32%	57%	167	0,48%	184%
prostytcja	0	0,00%	0%	3	0,01%	
bezdolność	663	2,31%	99%	848	2,46%	128%
bezrobocie	5560	19,35%	110%	5804	16,85%	104%
sieroctwo	765	2,66%	105%	888	2,58%	116%
wielodzietność	782	2,72%	103%	725	2,10%	93%
choroba psychiczna	1747	6,08%	99%	1553	4,51%	89%
upośledzenie umysłowe	1880	6,54%	100%	1961	5,69%	104%
upośledzenie fizyczne	3196	11,12%	121%	6024	17,49%	188%

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

Pomoc dzieciom i młodzieży

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie realizuje zadania w zakresie zapewnienia dzieciom i młodzieży, pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej oraz niedostosowanym społecznie, dziennej lub całodobowej, ciągłej lub okresowej opieki i wychowania. Powyższe zadania są realizowane poprzez finansowanie (placówki niepubliczne) i sprawowanie nadzoru merytorycznego nad placówkami opiekuńczo-wychowawczymi oraz ośrodkami adopcyjno-opiekuńczymi oraz polegają na kierowaniu dzieci do placówek.

W 2003 r. tutejszy Ośrodek sprawował nadzór merytoryczny nad publicznymi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi: 9 placówkami typu socjalizacyjnego (w tym 2 grupami usamodzielnienia i 3 zespołami placówek opiekuńczo-wychowawczych. W strukturach Zespołów placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonowały placówki socjalizacyjne i wsparcia dziennego) oraz nad 1 placówką typu interwencyjnego i 1 placówką typu rodzinnego.

W trakcie roku zlikwidowano dwie placówki typu socjalizacyjnego.

Ponadto MOPS przekazywał dotacje na działalność niepublicznych placówek opiekuńczo-wychowawczych: 7 placówek typu rodzinnego (w tym dwóch uruchomionych w 2003 r.), 5 placówek typu socjalizacyjnego, 1 placówka typu interwencyjnego, 1 placówki typu resocjalizacyjnego dla dziewcząt, 30 pogotowi rodzinnych oraz dla 19 placówek wsparcia dziennego (prowadzone przez 5 podmiotów). Jedną z wymienionych placówek wsparcia dziennego (Świetlica Socjoterapeutyczna „Wesołe Urwisy”) rozpoczęła działalność w XI 2003 r.

W okresie od stycznia do grudnia 2003 r. wydano 672 decyzje w sprawie ustalenia wysokości opłat rodziców za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, wydano 406 skierowań dotyczących umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym

W wypadku, gdy osobie konieczna była całodobowa opieka, a nie było możliwości jej zapewnienia w środowisku, jedyną możliwą formą pomocy było umieszczenie w domu pomocy społecznej. W Krakowie funkcjonuje 18 domów pomocy społecznej, z czego 15 prowadzonych w formie jednostki budżetowej. We wrześniu 2003 roku otwarty został Dom Pomocy Społecznej przy ul. Sołtysowskiej 13c przeznaczony dla osób starych. W placówce tej 40 miejsc przeznaczonych zostało dla repatriantów z Kazachstanu, a pozostałe 27 dla osób pochodzących z terenu Gminy Miejskiej Kraków. W związku z uruchomieniem powyższego Domu Pomocy Społecznej, a w konsekwencji zwiększeniem liczby miejsc w domach pomocy społecznej przeznaczonych dla osób starych, nastąpiło zmniejszenie liczby oczekujących.

Łączna liczba miejsc w domach pomocy społecznej wynosi 2242.

W 2003 r. do Działu Pomocy Osobom Starszym i Niepełnosprawnym wpłynęło 812 wniosków o umieszczenie w domu pomocy społecznej oraz 497 o umieszczenie w ośrodkach wsparcia.

(ŚDS, MDDPS i innych). W sumie wydano 4435 decyzji i postanowień m. in.: 851 decyzji kierujących do domów pomocy społecznej, 216 decyzji kwalifikujących do domów pomocy społecznej, 567 decyzji ustalających odpłatność, 208 umorzeń postępowań o przyznane miejsca, 29 decyzji odmownych.

MOPS sprawuje nadzór nad działalnością Środowiskowych Domów Samopomocy. Pomoc ma na celu utrzymanie osoby w jej naturalnym środowisku i przeciwdziałanie instytucjonalizacji, czyli umieszczaniu osoby w placówce całodobowej opieki. W 2003 roku funkcjonowało 9 środowiskowych domów samopomocy, z których dwa przeznaczone są dla 79 osób chorych psychicznie i siedem dla 185 osób niepełnosprawnych intelektualnie. Jeden z ww. ośrodków dla osób chorych psychicznie jest jednostką gminną.

Dzięki staraniom MOPS pozyskano dodatkowe środki finansowe z budżetu Państwa umożliwiające uruchomienie od października 2003 filii ŚDS prowadzonego przez Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, ich Rodzin i Przyjaciół „Ognisko”. W ww. filii znalazło możliwość poprawy swojego stanu psychofizycznego kolejnych 8 osób niepełnosprawnych intelektualnie.

W 2003 r. wydano 302 decyzje administracyjne kierujące i przedłużające pobyt w środowiskowych domach samopomocy.

Ponadto w 2003 roku uruchomione zostały dwa ośrodki wsparcia pobytu dziennego dla 30 osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym jeden dla 10 osób dotkniętych chorobą Alzheimera i jeden dla 20 osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Pomoc osobom bezdomnym

Zadanie – pomoc osobom bezdomnym jest realizowane zarówno przez pracowników socjalnych MOPS jak i przez współpracujące organizacje pozarządowe.

MOPS współpracuje z Caritas Archidiecezji Krakowskiej w zakresie zapewnienia schronienia i specjalistycznego poradnictwa (psychologiczno-pedagogicznego, prawnego oraz w postaci pracy socjalnej) bezdomnym kobietom, a w szczególności kobietom z dziećmi oraz kobietom dotkniętym przemocą w rodzinie. Profesjonalną pomoc w tym zakresie świadczą następujące placówki:

Dom Matki i Dziecka przy ul. Żywieckiej 16 – placówka zapewnia schronienie kobietom z dziećmi do lat 10 – dysponuje 20 miejscami. W 2003 roku z placówki skorzystało 121 osób w tym 53 kobiety i 68 dzieci.

Schronisko dla Bezdomnych Kobiet przy ul. Sołtysowskiej 13c – dla kobiet z dziećmi powyżej 10 roku życia – 42 miejsca. W 2003 roku z pomocy w formie schronienia skorzystało 82 osoby.

Schronisko dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, przy os. Krakowiaków 46–60 miejsc. W 2003 roku z placówki skorzystało 245 osób w tym 108 kobiet i 137 dzieci.

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2003 r. współpracował z Zarządem Oddziału Okręgowego PCK w Krakowie w zakresie prowadzenia Noclegowni dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Makuszyńskiego 19. Prowadzona przez PCK Miejska Noclegownia zapewnia bezdomnym mężczyznom schronienie, środki czystości, dostęp do łaźni, pomoc rzeczową (niezbędne ubranie), opiekę pielęgniarską, medyczną oraz pomoc w postaci pracy socjalnej i poradnictwa. W 2003 roku z pomocy z formie schronienia skorzystało 892 mężczyzn.

Działania podejmowane na rzecz osób bezdomnych w 2003 roku:

1. przeprowadzono wraz ze Strażą Miejską oraz Policją 10 nocnych akcji prewencyjnych w środowisku osób bezdomnych nocujących w pomieszczeniach niemieszkalnych (np. studzienki kanalizacyjne, pustostany itp.)
2. W okresie od 17 listopada do 9 grudnia 2003 r. z inicjatywy MOPS przeprowadzono akcję prewencyjną w środowisku osób bezdomnych przebywających, a w konsekwencji nocujących, w pomieszczeniach niemieszkalnych.

Pomoc osobom bezrobotnym

Zadanie – pomoc osobom bezrobotnym – realizuje Sekcja Pomocy Bezrobotnym, której celem jest aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych oraz zapobieganie negatywnym zjawiskom związanym z długotrwałym pozostawaniem bez pracy.

Pracownicy Sekcji pomagają osobom bezrobotnym, kierowanym z terenu całego Krakowa przez pracowników socjalnych MOPS. Zadaniem sekcji jest przede wszystkim nauczanie osób korzystających z pomocy MOPS zasad aktywnego poszukiwania pracy. Pracownicy Sekcji informują o kur-

sach i szkoleniach organizowanych i finansowanych przez Grodzki Urząd Pracy, jak również przekonują do dalszego kształcenia (dotyczy to zwłaszcza dużej grupy osób z wykształceniem podstawowym. Ponadto MOPS pomaga osobom bezrobotnym poprzez finansowanie kursów oraz poprzez udzielenie pożyczki dla osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą. W 2003 roku 21 osób skorzystało z pomocy w formie dofinansowania przez MOPS do kursów i szkoleń. Z różnego rodzaju poradnictwa pracowników Sekcji skorzystało ponad 752 osoby, pracownicy Sekcji udzielili ponad 2660 różnego rodzaju konsultacji.

Zdrowie i opieka społeczna | Tendencje

- Zwiększenie działań dostosowujących funkcjonowanie służby zdrowia do potrzeb mieszkańców
- Podniesienie sprawności działania pogotowia ratunkowego.
- Rozszerzający się zakres współpracy z organizacjami pozarządowymi w dziedzinie polityki społecznej.
- Rozwój infrastruktury systemu pomocy i wsparcia środowiskowego.
- Niewystarczająca ilość środków finansowych na realizację zadań opieki zdrowotnej i pomocy społecznej.